

Per quan siguem a l'estiu,
 qu' es quan tota cuca viu,
 aquesta noya 's proposa
 si no manan altra cosa
 du' aquet traje *llamatiu*

Copia fot. de A. Esplagas.

De dijous á dijous

XANFAINA

HA mort la passada setmana, un de 'ls homes qu' han contribuït en major grau al desvetllament literari de Catalunya, del que 'n siguié lo precursor. Nos referim al *Gayter del Llobregat*, Don Joaquim Rubió y Ors. Havia passat ja la seva època, tan per son modo d' escriure, com per sa manera de pensar, perteneixia á las generacions que moriren á mitjans del present sigle. Literariament y políticament era una *mòmia*; mes aixó no obsta per' que la generació actual li fes justícia, estimantlo per sa significació y venerantlo carinyosament, con se veneran sempre los recorts del temps passat. Filòsof á lo Balmes, literat á lo Milá y Fontanals, historiador á lo Piferrer y polítich á lo Duran y Bas, sobrevisqué als seus amichs en mes de quaranta anys y en rigor de la veritat no afegí, durant aquet llarch período, ni una nota més á la justa celebritat de sos millors temps.

Han vingut las generacions posteriors á engrandir y á popularisar sa obra de renaixement de las lletras catalanas y ell, com altres, se quedá endarrerit assenyalant las primeras fitas d' aquet renaixement.

Baix aquet punt de vista la personalitat de 'n Rubió y Ors, era simpática y baix aquest aspecte lo *Gayter del Llobregat*, era digne del apreci, qu' en tot temps li demostraren los conrehuadors de nostra llengua.

Recort vivent d' un temps passat, tingué entre sos grans mèrits lo retrospectiu, com lo tenen á falta d' altres, D. Joan Manjé y Flaquer y D. Manel Durán y Bas.

Pero ¡ay! la humanitat no viu sols de recorts, com tampoch viu d' esperansas. Es empenyo inútil lo pensar á últims del sigle dinou, ab los cervells del any quaranta...

A Don Joaquim Rubió y Ors se li consentia y se li respectava per consideració á sos grans mereixements.

Mes sos imitadors floralistas, qu' encare pensan ab lo criteri restringit d' aquella època y encare polsan la líra vestits de *gayters*, moren d' asfixia en l' ambient actual y no passen de ser vivents anacronismes. En Manjé y Flaquer y en Durán y Bas entre altres me guardarán de mentir.

Lo passat no torna. Sigali lleugera la terra al respectable y respectat *Gayter del Llobregat*.

*
**

¡Ara si qu' aixó de la regeneració ha entrat en vias d' acreditar-se...! Al menos, aixís ho fan creure 'ls titulats *tribunals d' honor*.

Las denuncias del valent capitá *Verdades* han sigut las propulsoras d' un moviment de sanejament de l' exercit. A horas d' ara, ja funcionan una numerosa colecció de tribunals d' honor, que per vias sumament expeditas, escombran de 'ls cossos armats, als membres indignes.

Aixís tenim á un general de divisió en mans d' un mans d' un tribunal d' honor; á un general de marina subjecte al mateix procediment; á un coronel, residen-

ciat pe 'ls seus iguals; á vários comandants passats per consell de son mateix grau; á n' alguns capitans y tinentes jutjats de la mateixa manera, y en fi, aixó de 'ls tribunals d' honor es una verdadera epidèmia entre la gent que porta sabre per tot dia.

Aquet procediment novíssim, presenta un remat de ventatjas innegables segons 'ls seus partidaris.

—Aixís, (diuhen aquestos) l' amputació de 'ls membres tarats del exercit, s' efectua sense convulsions y á complerta satisfacció de 'ls seus companys d' armas.

Aixís, no s' ofén ni 's subleva l' esprit de cos y 's fa justícia sens que 'l públich se 'n enteri...

Y tenen rahó... ¡Tan poch com se 'n entera 'l públich! Fins ara ningú s' ha pogut enterar de si en efecte s' ha expulsat del exercit á algun militar. S' ha dit sí set ó vuyt oficials, havian sigut donats de baixa de las filas, pero no 's precisa rés, ni 's diuhen noms, ni 's citan causas.

Pero en cambi 'l públich s' ha enterat de que 'ls culpables (si n' hi han) al ésser dats de baixa, passen á situació de *retiro* ab los quatre quints del sou corresponent ó lo qu' es lo mateix... 's *retiran* ab las ganancias.

Es dir, qu' en cas de haverhi culpables (que segons sembla per las denuncias fetas, n' hi han de traició, de cobardia, de malversació y d' imprevisió) aqueixos culpables en lloch d' ésser fusellats ó de pudrirse en un presiri, passen al *retiro* ab los quatre quints del sou, que vindrá á ser la *torna* de lo que 'l vendres la patria ó 'l menjarse al soldat de viu en viu, 'ls hi hagi produhit. ¡Me sembla que per aquest viatge no necessitavam... tribunals d' honor!

La qüestió aquí es molt senzilla ¿Hi ha delictes ó no n' hi ha? Si no n' hi ha sobran tots los tribunals inclús los de honor. Si hi han hagut delinqüents ¿es que 'ls militars quan faltan, no están subjectes als mateixos procediments que los paisans? ¿Es qu' en aquest pais hi ha culpables privilegiats que tenen lo dret de ser jutjats per tribunals especials?

Los actes punibles, tenen las penas corresponents consignadas en los códichs Civil y Militar y 'ls únichs encarregats d' aplicar aquestas penas son los tribunals de justícia civil ó militar. Aixó dels tribunals d' honor, es ressucitar la divisió de la humanitat en castas, y seguint á n' aquet pas 's va directament á l' anarquia.

Ab lo ben entés de que la gent en aixó dels tribunals d' honor hi veu un romanso com una casa puig allá ahont hi ha delicte l' *honor* ja no existeix.

*
**

Mes tota vegada que 'l procediment *honorífich* s' ha posat tant de moda que fins sembla ja un deliri, no podria aplicarse aquest procediment al periodisme?... ¿No podriam també 'ls que escribim pera 'l públich expulsar del sacerdocí de la premsa, als venals y als embancadors?

D' entre las professions socials del nostre pais, la del periodisme es potser la mes necessitada d' un bon cop

d'escombra qu' expulsés los membres tarats.

Per exemple ¿no podria aplicarse un tribunal d'honor á un diari d'aquesta ciutat per aclarir si lo dependent administratiu que te à la presó per seqüestrar paquets d'altres periódichs, ho feya de *motu propi* ú obligat per ordres superiors?... Convindria qu' aquest assumpto quedés ben determinat, per jutjar si la administració de l' aludit periódich es *algo* com lo govern general de Filipinas ó bé una sucursal de Sierra-Morena, majorment tractantse de un periódich tan... *regenerador*.

¿No podria funcionar aixís mateix un tribunal d'honor per qué fes explicar als de «La Publicitat», ab quin fi ensarronan al públich donantse ilustre de republicans?...

Individualment... ¿no podria expulsarse del gremi al famós *Xirigotas* per las tonterías que diu y per lo mal qu' ha fet...?

Aixó, per lo que toca à Barcelona, que si 'ls tribunals d'honor periodístichs, s' apliquessin à Madrid crech que las redaccions del *Imparcial* y 'l *Nacional* de la *Època* y del *Heraldo*, quedarian en quadro puig á semblansa d'alguns militars indignes qu' han deshonrat (segons se diu) l' uniforme, hi ha periodistas de gran circulació, que ho converteixen tot en sustancia y deshonran la noble professió qu' exerceixen.

*
**

Éra de preveure lo que li ha succehit al intelis inspector de policia Blanco, que tingué la mala sort de matar al *diestro* Gavira deu fer cosa d'any y mitj.

No hem de impugnar la sentència, puig no tenim autoritat pera tant, mes si que devém fer constar que la mort de un torero y sobre tot de un subjecte com en

Gavira, nosaltres l' hauriam considerat com una circumstancia atenuant, mentres qu' á Madrid ha sigut una agravant tremenda.

Tan tremenda que si 'l difunt arriba á ser un ciutadà particular, un camarer de la Cervceria de Munich poso per cas, ni tampoch s' hauria pogut esbrinar de quin revólver eixí la bala. Pero era un torero, un *gachò de coleta*, un idol popular y l' autor del delictes, per mes que fos en defensa legítima, s' ha ben carregat la lliura.

¿Que 'l torero era un *matón*, un perdona-vidas, un home sense conciencia, un pare desnaturalisat, un sach de vicis y qu' estava begut de mes á mes? ¿Que importa!.. totas aquestas *qualitats* formavan la seva aureola.

¿Que l' inspector era una autoritat que 's vegé agredida y obrá en legítima defensa? ¿Y que?.. ¿que hi ha autoritats pe 'ls toreros?..; ¿que hi cab la defensa legítima si un torero 'ns vol foradar el *cutis*?...

No. Ben clar va dirho l' acusador privat al posar als núvols lo nobilissim art de la tauromaquia qu' eleva lo nostre nivell nacional y al tirar sota las potas de 'ls caballs las baixas y rastreras funcions de la policia.

¿Ben clar degué compendre l' infelis inspector la enormitat del seu crim, al veurer que 'l seu advocat lo plantava á última hora abandonantlo en mans d' un d' *ofici*; que 'l públich indignat ni 'l deixava piular; que la sala li era hostil y finalment qu' d' acort ab la petició fiscal lo sentenciavan á deu anys de presiri y á cinch mil pessetas de indemnisió!

Pero ¿es que 'n Gavira valía cinch mil pessetas?...

Aquí de 'n Camprodón:

¿Jo crech... que ni la pesseta.

que costá de batejar!

BERTRÁN DE L' OS.

RENYINAS

—¿Ets un pillo, un ordinari un poca solta, un malvat.

—Calla, per Déu, Margarida... que 'm puja la mosca al nas.

—Ets un ximplet...

—¿Eh? ¿Muxoni!...

que se m' encenan las sangs.

—No fossistan... ¡Ay que 'm pegan vehins, socorro, pietat!

qu' aquet brétol m' asesina corréuhi tots, ¡ay! ¡ay! ¡ay!

Aixi un dia un matrimoni estava escandalisat

fins qu' uns vehins al sentirho hi van correr com á llamps.

Tan bon punt obran la boca

pera pogué apacigua 'ls,

allavors l' home y la dona

van comensar á insultar

als vehins, que 'ls redimian;

(que si 'ls pobres no se 'n van de resultas de la feta

ne surten descalabrats.)

Quan un matrimoni crida

's pega y 's vol matar

ningú convé que s' hi fiqui

bé prou que s' apanyarán.

L' endemá un pollastre 's menjan

ab tota la santa páu;

pels redemptors, son las plomas;

pels que 's barallan, els talls.

M. CONILL DE BOSCH.

MIQUETAS

Amor: aquesta paraula entre els dos tenim partida; tu tens l' *am*, pera pescarme jo l' *or* que buscas, María.

—¿Perqué quan al jardí baixo que radera casa hi ha, Consuelo, mes vermelleta qu' un tomaquet sempre estàs?

Si las flors enrahonessin ja no hu trobaria estrany, ¿pero no veus, que ¡pobretas! lo qu' han vist no ho dirán may?

Parlant d' en Pau l' altre dia me va di el senyor Queralt;

—Es un home tant dolent, tan murri y tan gandulás que ni que mort lo trobés li daría un tros de pa.

VICENTÓ.

Esclats

(En l' *Album* de la Srta. G. B. y S.)

En lo pit tinch un altá 'hont mon cor fá de sagrari, y guardat à dintre hi há ton recort, com reliquiari.

Miro al lluny y no veig rè... boyras, sombras que s' escampan, miro aprop y 'm veig tot sol, divorciat de ton ánima.

OR VELL

I
Estich conforme ab que las soci etats la pena de mort vulgan abolir... pro deuen procurar, avants d' aixó, que no hi hagi assessins.

KARR.

II
Si desitjas vinre molt (ja que felis no 's pot ser) tingas sempre dugas cosas: vi ranci, y un amich vell

PITÁGORAS.

“EL CAPITAN VERDADES”

Ab no usada valentia
fets vils deixá delatats
lo brau militar Urquia...
pero dihent las vritats
ha perdut les amistsats.

PRIMAVERA

La Primavera es la plaga
del meu amich Plegamans;
tot just ella 'l nas apunta,
ell ja va farsit de grans.

Quan la Primavera arriba,
ma vehina Filomena,
los dos nòvies de tot l' any
los eleva à una dotzena.

Es causa la Primavera
de que l' hereu Mandonguilla
surti sovint á orejarse
y prengui sarsaparrilla.

La vella donya Paulina
¡pobra senyora!, ja ho sab,
per mor de la Primavera
té encare pardals al cap.

ESTR.

QUADROS FORASTERS

MURMURACIONS

Hola Filomena! Ahont diastre 't ficas que no se 't veu en forat ní en finestra?

—Ay! no me 'n parlis, perque t' asseguro que de tráfech no me 'n ha faltat en tots aquets dias. No se si ho saps que la Tecla, aquella vehina meva ha arribat com qui diu, al pas de la mort, á causa del sacramental que li va moure 'l seu home.

—Ja n' hi sentit á dir alguna cosa. Crech que va haverhi un terrabastall que tot se 'n entrava.

—Calla, dona, calla, no me 'n parlis. Ell mateix ho deya sempre que era mes celós que 'l moro de *Valencia*. Ve 't aquí qu' aquet dia va rebre una carta *nómina* en que li deyan si la seva dona tenia ò no tenia ab en Mariano del estanch, y ell ¿quina te 'n fa? Se posa al aguayt y l' endemà mateix me 'ls troba *freganti*. Si haguessis vist aquell home semblava fet una fiera. Per tot arreu anava cridant: "¡Les voy á abrir la tapa de los *sexos!*", perqué encara parla castellá d' ensá que feya de civil. No hi havia pas manera d' aguantarlo.

—Si que devía fer pó.

—Que dius si 'n feya? Sort que 'n Quico, 'l meu home li va parlar molt *decentament* y ab molta moral. "¿Que 'n farà de moure escándol?", li deya. "Aré 'l mal ja está fet y no hi ha manera de treurel." Y si bé t' ho miras es lo positiu.

—Mira, mira la Tecleta. Ves qui ho havia de dir tan gata moixa que semblava.

—Si, si. Fiat de las experiencias. Se podrían ben dar las mans ab la Sinforosa que avants no anava casi may á missa, y are d' ensá que hi ha 'l vicari nou se confessa cada setmana.

—Cuidado que la seva germana... No n' hi fa pocas de visitas el metje, y 'm sembla que de mal ne té tant ella com jo de quartos.

—Diu que 's pert de la freixura y que aixó es mal que va llarch. Figurat donchs si n' hi ha per temps avants no estigui curada.

—Si 'l metje no s' hi veu prou capás, ¿qui sab si hi anava 'l vicari á ajudarlo?

—Lo que es de letxuguino ja t' asseguro que no n' hi ha un altre. Porta la sotana ab un salero...

—Crech que la Sila també s' hi ha dat á fer penitencia.

—Ay la mare! Si per cás ha de confessar totas las vegadas que ha fet portá 'ls neulés al seu marit, ja te feyna tallada pera rato.

Y ab qui se las corra are?

—¿Que se jo? Ab tants l' ha correguda... Si per cada flavio que ha tingut, hagués de sufrir un minut de picó á l' esquena, no n' hi haurían de fer pocas de fregas secas!

—Jo no sé; lo mon se va tornant d' una manera... Ningú 's dona vergonya de res avuy dia.

—Ja ho pots dir. Per' aixó es lo que diu sempre 'l meu marit: «De tot aixó no 'n tenen la culpa ellas, si 'ls seus homes els en sapiguessen mesurar unas quantas ab una vara de freixa, tot aixó no passaria.»

—Ja te génii en Quico; pero cuidado que 'l meu... No se 'l que 's faria si may arribés á sapiguer de mi una *semblanta* cosa, que Deu nos enguart de cáur'hi.

—Aixó si que á n' á mi 'm té ben tranquila. La que no 'n vè de mena ray...

—Jo crech qu' aixó va á naturalesas. Per are puch anar ab lo cap ben alt.

—¿Y de mi, hi ha algú que puga dirne ni aixís? Tant segura estigués jo del de casa, com ell pot estar de mi. Es vritat que no tinch res que dirne y fins pensarne mal seria *llevarli* la fama.

—Lo meu si que, pobre... Es un sant varó... Cor que vols cor que desitjas.

—Per aixó no 't pensis, no hi ha que flarsen del tot dels homes, perque devegadas....

—Tens rahó, perque quan una veu aquestas cosas que passen s' escama y... ¿que vols que 't diga? Per lo que puga ser; jo tot fent la tonta vigilo una mica.

—Ay si fas bé, jo penso 'l mateix, y d' avuy endavant no li treuré l' ull de sobre.

—Vaja, adeu, que aquí tot enrahonant se 'ns passa 'l temps y jo encare tinch de tirar la col á l' olla.

—Adeu. Un altra dia ja la farém petar un xich mes.

—(Si aquesta sapigués que 'l seu marit y jo... Será precis fer *ocu* alerta.)

—(Diu que 'l vigilará. Avisaré á n' en Quico que vagi ab mes cuydado quan entri á casa.)

METTERNIK.

RÉPLICA

SONET

Qualis pater, talis filius.

Avuy he sapigut qu' ab gran desfici sols anar á passar sovint la estona, á casa una tal *Miss*, qu' es una dona que te fama d' eatar donada al vici. Sepáaten, fill meu qu' un perjudici sufreix ma dignitat y gens m' abona; y després, tu no sabs qu' eixa persona te pot portar de dret al precipici. ¡Ja sè que tú 'm pots dir qu' es molt barbiana, y que 'l seu rostre val mes or que pesa!... Mes, ay! si hi anessis mes, gran tarambana, ¡te juro, que mes foll qu' un gos de presa á cops de puny la cara t' inflaría!... Pro, ja ho sabré. . que jo hi vaig cada dia.

ANTÒN DEL I SNGLO'L

AI CAPITAN VERDADES

FA un mes, ja 's déu recordar que al Comte de las Almenas jo vàrem felicitar per volguer regenerar eix país d' enganys y penas... (molt difícil de lograr).

Vostè qu' está ben resolt à treure 'ls drapets al Sol com ell á n' els héroes (!) nostres que fins nostra honra per postres s' han menjat seta un bunyol... (penjats de barra á n' els sostres);

Vostè que en «El Nacional» —lo *Diluvi* de Madrit— ha fet també molt com cal, donchs, *bugada general* com lo Comte, ab molt... molt pit... (y á gust de la gent formal);

Vostè, del honor Ministre, semblant *general* alarma armat sols ab *pluma en ristre* y per escut lo registre del deber, sens' cap més arma... ni altre consonant en *istre*),

Vosé, sí, 's mereix posarlo al llibre que 'n dirém *Gula dels pochos espanyols* del día; y 'l retrato col·locarlo de rengle en la *Galeria*... (Lo titol hém d' inventarlo).

In illo tempore, quan anava en tot *militant* la vergonya y la decencia, no hauria de bon tros tant sorprés la seva presencia... (Ara es lo *Gran Capitan!*)

Posar la pau en son lloch fent als guerrers lladres guerra y als traydors foch y més foch, no es d' admirar jjo 't retoch!; es just en qualsevol terra... (Pero en aquesta, tampoch.)

Per motiu tant poderós, igual que si vostè fós son redemptó; 'l país riu al veure tot animós que als *galòns* 'ls toca 'l viu... (si no li fán toca 'l dos).

En un país 'hont encara demunt de nostras costellas, la mitologia ampara l' idolatrá á las *estrellas* y ni Déu hi planta cara... (vostè ha fet l' ídol astellas).

Havent descobert vostè que 'l patriotisme está plé de farsas molt mal teixidas, ha denunciat molt seré als *tejeiros* de mentidas... (Per més que no 'n treurá ré).

Primera, perque 'ls *valors* de sas denuncias fatals que haurian de ser *reals*, son tassats ab certs temors per *tribunals* ab *honors*... (d' honors sense tribunals).

Y segona, perque com las veritats aqui dins no poden dirse á tothom y menos á segons quins, no tindrán cap sí 'ls seus fins... (¡¡Malaguanyat 'l seu nom!!)

PEPET DEL CARRIL.

De la nostra cullita

Un célebre tenor de la *scala*... de casa, aná á veure 'l un seu amich, poch antes de morir-se y aquet li digué:

—¿Y, donchs, com te trobas?

Lo cantant contestá: —Vaig á cantar l' ária final; vethoaqui.

*
**

—¿Quants Déus hi há? preguntá 'l mestre á un xicot de l' escola.

—Quatre; respongué.

—¿Qué dius are?

—Si senyor: Déu l' ajudi, Deu l' ampari, Deu li torni y Deu lo fassi bó.

*
**

Una senyora ohint missa feya veure que llegia un llibre de devoció y lo tenia capgirat.

Un' altra senyora vá advertirli que las lletres estavan cap per vall y ella ab molta naturalitat li digué:

—No me n' havia adonat; moltes gracias.

May més 'l deixaré á ningú: me 'l tenia una amiga y... ja vèu com me l' ha posat, ¡al revés!

ANÈGDOTES "REALS"

Contan que después d' haverse confessat, com tenia per costum, l' Emperador Carlos V., li digué 'l seu confessor:

—Ja os havéu confessat de vostres pecats leves com á home; Senyor; are confesséu vostres pecats graves com á Emperador.

—D' aquets últims no sóu vos qui m' en ha d' absoldre, sino la Historia; respongué 'l soberá.

*
**

Quan Soliman, emperador dels turchs, marxava á la conquista de Belgrado, l' any 1521, se li acostá una pagesa plorant y queixantse de que la nit pasada, mentres dormia, 'ls soldats li havian robat de la masia no sé quants caps de virám qu' eran sa única fortuna.

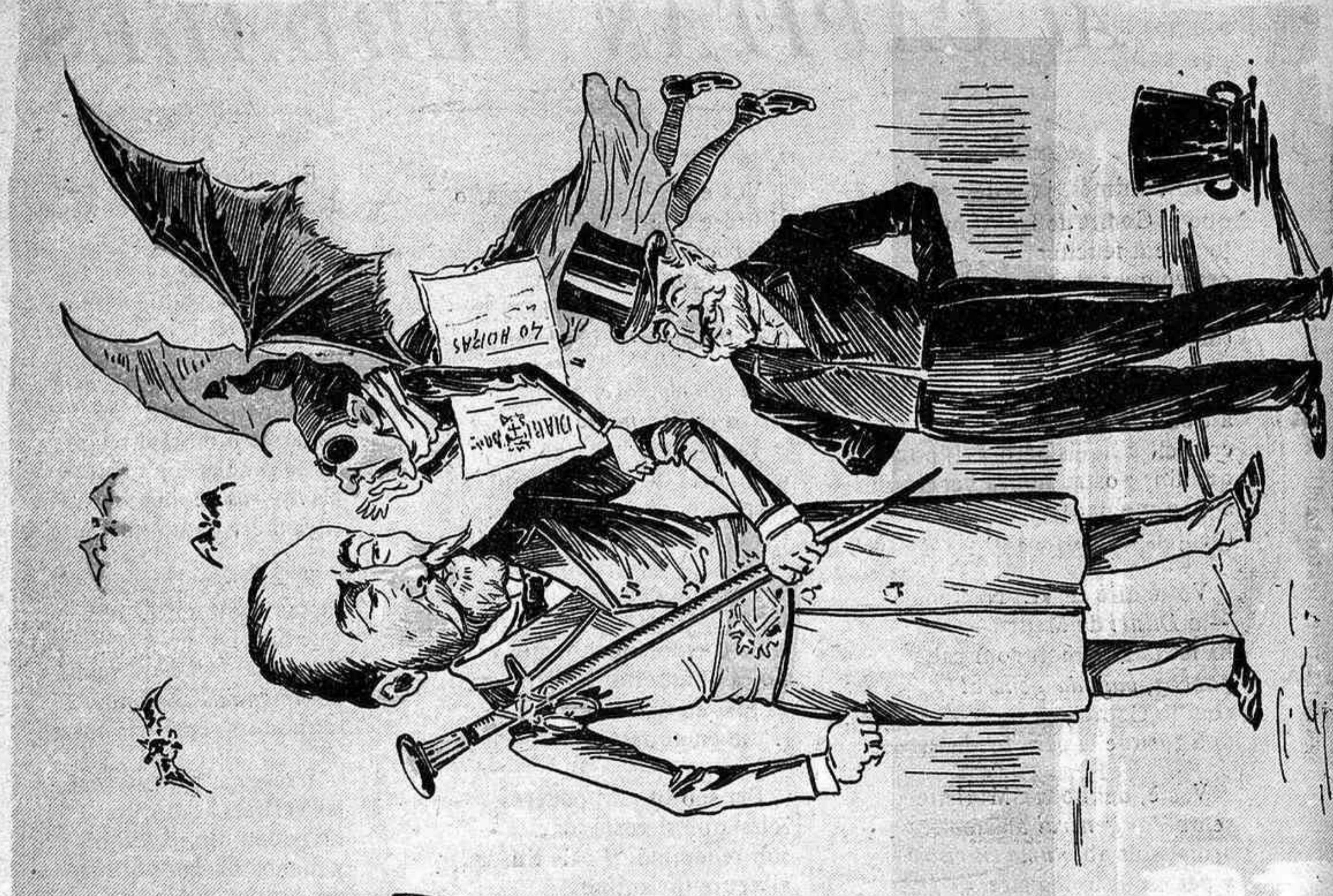
—Devia dormir molt fort, li respongué 'l sultá, que no os despertés lo soroll que haurian d' haver fet 'ls lladres.

—Senyor; replicá ella, dormia tranquilament perque estava ben confiada de que vostra Altesa vetllava per la seguretat de vostres súbdits.

Sorprés lo magnánim emperador per aquella ingeniosa resposta, indemnissá á la pagesa l' import del furt espléndidament.

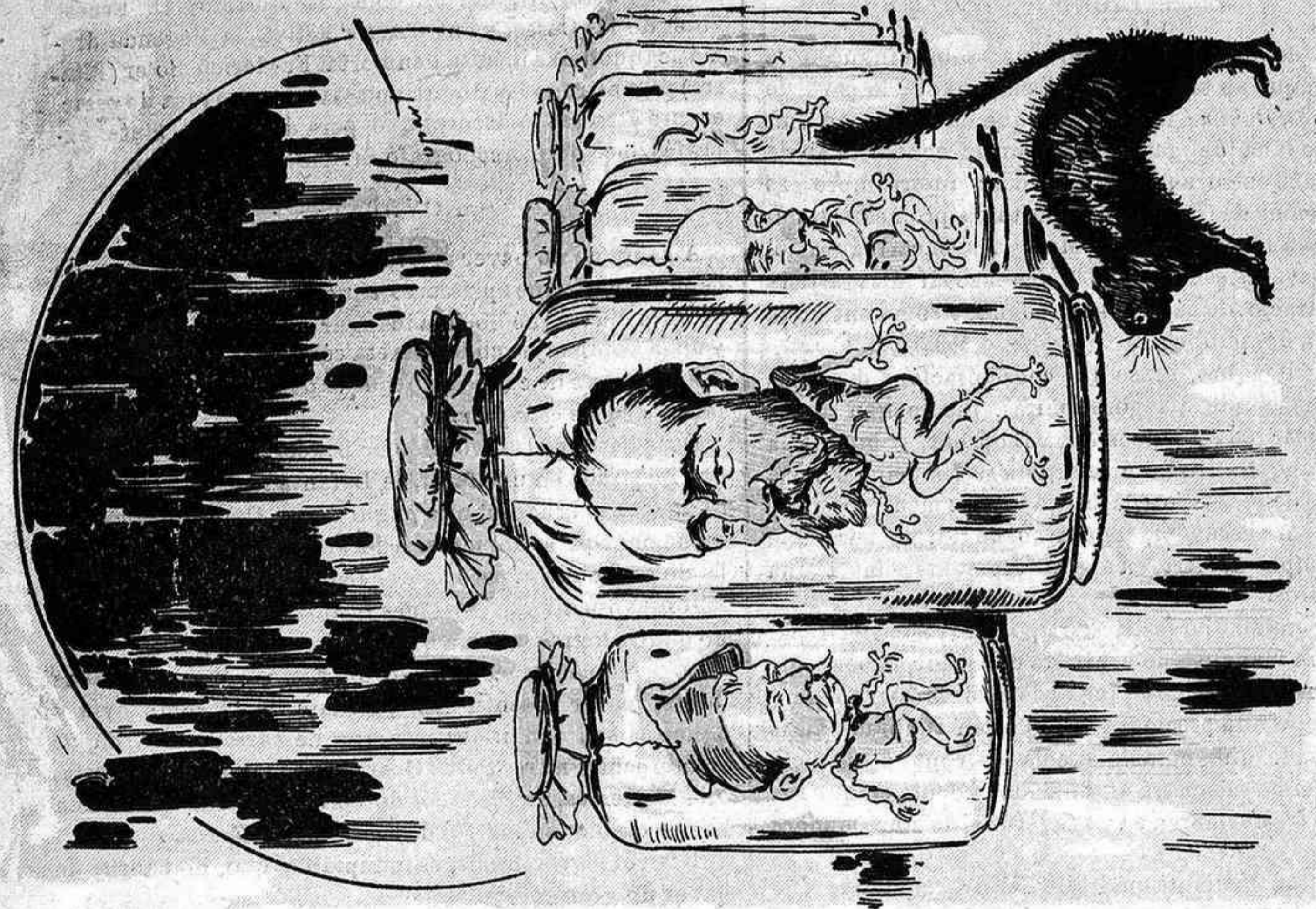
Las primeras embestidas del doctor Rot — vert foren de gegant. En cambi, l'altura del Gran Cacich s'anava encongint fins arriivar á las mínimas proporcions d'un tupinet. Ni se li coneixian las pantorrillas.

Molt malament li hauria anat al Gran Cacich de la Tupinada, si l'aucellot Mañé no s'apodera del gegant per destorbarli la creixensa.

Are la profecia ho pinta aixís. ¿Se cumplirà? Ja ho veurém. Lo que s'pot assegurar es que el Gran Cacich rescobra las proporcions y las pantorrillas. Y l'altre s'arronsa.

Donchs, noy: ¡no t' arronsis! O corres el perill d'anar ficat dins d'un pot, com los teus antecessors á formar part de la colecció de fétos municipals!

TEATROS

LICEO

A causa de una indisposició que sobrevingué a la Sra. Savelli que ab tan aplauso desempenyava la part de «Mimi» en *La Bohème*, indisposició que ha sigut tan important que li ha obligat a rescindir la contracta ab la Empresa del Teatro, aquesta a fi de no interrompre las representacions de *La Bohème* que tenia promesas al públich, pregá a la soprano Sra. Merolla s' encarregués del personatge avants esmentat, a lo que accedí dita artista sense preparació de cap classe y confiant solament en la indulgencia del públich.

Una part d' aquet, sense las consideracions degudas, induhit sens dupte a segonas miras, que no eran altras que perjudicar los interessos de la Empresa, y buscar la manera de que inutilisant a la artista se fés impossible la continuació de la temporada, buscá tots los medis possibles pera promoure escándol, lograntho de tal manera que mes que temple del Art, en alguns moments semblá una plassa de toros.

¡Y pensar que aixó ho feren *certs* tipos que vesteixen frack!

Entrant en l' anàlisis de la artista debutant, debem dir que, ab tot y la afectació de que va demostrar estar possehida, feu gala de una preciosa veu molt ben timbrada aixís com també de una notable escola de cant é intuició artistica com ho demostrá al final de la ópera en que sas faccions se trasformaren en cadavéricas de una manera prodigiosa.

Ab tot y tan brillants qualitats sentim confessar que la Sra. Merolla en bastants pasatjes sentí mostrars de desagrado, y tot no mes perque son fisich no s' adapta a la condició que *algu* voldria tingués lo tipo de Mimi.

¡Ridiculesas dels *sabis*!

S' activan los ensajos de *La Walkyria* de manera que se creu son estreno pera ultims de la present setmana.

Per personas peritas y que han sentit alguns ensajos, sabem que lo mtre. Mugnone hi fa prodigis extraordinaris, de manera que 'ns será completament desconeguda a obra de Wagner que sentirem en la temporada passada baix la direcció del mtre. Mértens.

No esperavam menos de tan eminent director.

A última hora, sabém que s' ha lograt dominar la indisposició de la Sra. Savelli, per lo que continuarà desempenyant la «Mimi» en *La Bohème*, de lo que 'ns en alegrém infinitament.

TIVOLI

Molt ben rebuda ha sigut la companyia de sarsuela que desde dissapte últim, actua en aquet teatro.

Tan las tiples Gorgé y Perez Cabrero com los tenors Figuerola y Bergadá, baritono Delgado y baixos Guzman y Hernán, reculliren abundantíssims aplausos en lo desempenyo de las sarsuelas *Jugar con fuego* y *Campanone*, aixís com també lo mtre. Perez Cabrero que en lo grandíós concertant de *Jugar con fuego* doná mostrars de ser un director inteligentíssim y que sa batuta es una de las mes notables en companyias d' aquet género.

Creym que será de profit la present temporada. puig a las notables condicions de la companyia hi ha que agregar la idea de la direcció que no es altra que dar una gran varietat al repertori que s' excecuti puig hi ha en preparació *Marina*, *La Tempestad*, *El milagro de la Virgen* y *La cisterna encantada*.

ROMEA

Pera la setmana entrant s' anuncia l' estreno del drama *Llicencia ciosa*, original del conegut escriptor D. Ernest Soler de las Casas, y entretant s' activa la llegenda dramática que deixá inédita l' immortal Frederich Soler (Pitarra) quin estreno ha tingut aplassament a causa de estar encare atrassat lo decorat que pera dita obra pinta expofés lo cèlebre escenógrafo Sr. Soler y Rovirosa.

NOVELTATS

A causa de no haver arribat los trajos pera la obra de debut, tingué que aplassarse aquet hasta d' mars passat, en quin dia tingué lloch la inauguració de la temporada y de la Companyia ab la opereta cómica de Chivot y Duru (que no te res de cómica) ab música del mtre. Audrán, titulada *La cigale et la fourmie*.

De la lletra poch favorable né podém dir, ja que encare que inspirada en una fáula de Lafontaine, son desarrollo es de lo mes ignocent que pugui darse. De la música, ab mencionar qu' es del mtre. Audrán clar se compendrà que ha de ser ben feta, pero no es *Le cigale et la fourmie* una de las obras que hi hagi estat mes inspirat; mes dirém, ab ella no hauria lograt la fama que llegitimament gosa.

La principal atracció en lo dia del estreno, sigué sens dupte, veurer y sentir las qualitats de la companyia y aqueixas son tan raquíticas que descartant a la *divette* Lambrecht y mtre. Perez Cabrero que diriji la orquesta, tots los demés, inclús lo cos de coros, duptém que fossin parts notables en teatros de categoria de Fransa.

Si 's vol lograr profit, es induptable que hi hauria de haver un gran refors.

Una condició té bona aquesta companyia y hasta superior a las de opereta italiana que han visitat diferentas temporadas nostres teatros, y es que aixís com aqueixas quedavan poch menos que disseminadas al marxar d' aquí a causa de que algunas *parts* quedavan *col-locadas* en *domicilis* de aficionats a pantorrillas, la d' ara estém ben segurs que podrá tornar a sus *hogares* ab tota tranquilitat no produhint per lo tant cap qüestió matrimonial en familias espanyolas.

Com se compendrà la heroina de la nit sigué la Srta. Lambrecht que de sa bonica encare que no extensa veu sapigué treuren gran partit, donant tota la intenció deguda a los *couplets* que hi ha en la obra, captantse per dit motiu las simpatias del públich.

Dels demés artistas, *non raggionar di lor*.

UN CÓMICH RETIRAT.

Barra inglesa

Durant un fort temporal pe: mar, a punt de perdrers' lo vapor, un inglés s' estava a cuberta afarantse com un lladre.

Lo capitá del vapor. — ¿Es possible qu' os atipèu aixís en aquets suprémss instants, quan mes valdria que os encomanéssiu a Deu?

L' inglés. — Home, contestà ab tota la flema; crech que 'l que está a punt d' haver de beure tanta y tanta aygua, té obligació de preparar l' estómach y agafar sed de debó.

IIAGAFEULOS!!

Ja s'ha firmat la pau: los cambis han baixat fins á ferse injustificadas las exageracions en los preus dels aliments y molts mossegas de taulell segueixen reventant als pobres, com si 'ls franchs estessin encare a cent trenta.

Hi ha betas y fils que segueix venent ab augment d' un cent vint de cambi y ell are compra á divuyt'

Tractament que 's mereixen: los Neuza-lladres com á lladres. Y qui tingui las unglas llargas ja presiri!

Bibliografia

Desde nostra última revista, hem sigut favorecuts ab las següents obras:

Lo pinxo de la Bordeta, comedia en un acte original de Salvador Bonavía y Angel Rius Vidal, qual obra es la séptima de la «Galeria Cómica Catalana» que mensualment venen publicant dits escriptors.

Mal de caixa, monólech mímich ab un prólech parlat original de Lluís Millá estrenat ab éxit en lo teatro Principal la nit del 2 de Maig de 1898.

La bolva d' or, drama en tres actes y en vers, original del malográt poeta D. Joseph Feliu y Codina, estrenat ab grandíós éxit en lo teatro Romea, la nit del 10 Octubre 1880.

Aqueixas dugas obras perteneixen á la cada dia mes important biblioteca que publica l'acreditat setmanari *Lo Teatro Regional*.

Agrahim verament l'atenció que han tingut vers nosaltres.

Sembla que molts dels empleats de la Casa Gran que tenen embargat lo sou, han arribat á tal extrem per haver sigut víctimas d' alguns dels seus companys, usurers sense consciencia, qu' aprofitant los cassos de verdadera necessitat dels avuy sos deutors, los deixaren diners al *módich interés* de ral per duro mensual ó á interés mes *módich* encare.

Ignorém lo que farà 'l senyor arcalde, pero si teniam d' aconsellarlo, li diríam qu' en lloch de despedir als funcionaris embargats, los quals son casi tots de modesta categoria y per lo tant han de recorre á la bossa dels altres per sortir de mes de quatre apuros, firmés la cessantia dels qu' han realisat un negoci tan indigne ab los seus companys.

Jesús va treure als mercaders del temple, ell podria expulsar als usurers de la Casa Gran.

Qui vulgui *daixonsas*, que vagi al cami ral.

Y ja que de donar consells se tracta, tota vegada que 'l Doctor Robert se proposa fer una saludable neteja en la plantilla d' empleats del Ajuntament, li aconsellém que finga en compte l' antigüetat dels mateixos y sos expedients respectius, puig no sería just que 's medissin per un mateix raser los que comptan molts anys en la casa y que van entrarhi per la porta, que 'ls que forman part de la última fornada que va entrar per la finestra, gracias á la protecció decidida del caciquisme que tot ho invadia.

Es mes: L' espurgo ha d' alcansar lo mateix als empleats de *poco pelo* que als d' elevada categoria, si no vol repetir-se per centéssima vegada alló del *xocolate del lloro*, deixant en peu los gastos de verdadera importancia.

Los enemichs de *El Capitan Verdades* pera desprestigiarlo, han retret qu' aquet quan era jove devia *un traje de panyo al seu sastre y un duro de cafés*.

El Capitan Verdades, 'ls ha contestat que 'l traje y 'ls cafés ja va encarregar-se de pagarlos son pare.

¡Y aixó es lo que basta!

¡Encare com no li retreuen las vegadas que va fer *pipí* á la falda de sa mare!

Prou li llevarán la pell á n' aquet capitá per haver descubert tanta porqueria...

Dihent las vritats....

✱

✱ Aquell *bonifaci* actor de qui nos hem ocupat algunas vegadas, ja per no haver respectat la propietat dels altres, representant com á sevas en Buenos Aires algunas produccions originals de reputats autors espanyols, ja per no haverli sigut respectada á n' ell la propietat de la seva *costella*, está ara que no hi ven de cap nll, perque aquesta després d' haver corregut á son plaher de Ceca en Meca s' ha presentat ab gran *sans facon* á Madrid sense teme las iras del espós ultratjat.

Aquet pera castigarla 's proposa demanar lo *divorci*, pensant que va á fer un cop d' home.

Si 'ns trobessim á Fransa, podria ser una salvació 'l divorci pera l' esmentat actor, pero aqui no pot servir pera res mes que pera reconeixe drets á la fugitiva.

Creguins l' *abandonat*: Ella ha volgut fugir del matrimoni, donchs, com diuen los castellans: «A enemigo que huye, puente de plata.»

✱

Comunican de Londres que 's troba gravement malalta de la vista, tementse que quedi cega, miss Fuller, la inventora de la célebre dansa serpentina.

Los raigs lluminosos, utilisats per l' artista pera los seus exercisis coreográfichs, han determinat una forta lesió á la retina».

¿Ah, si?

Donchs, ara recordém que nosaltres tenim una *serpentina* á casa y no volém que se 'ns tatxi de poch proteccionistas, ¡Allá va un consell!

Senyoreta Arcas, quan vegi la vista de sa colega perillar, posi la seva á remullar.

✱

¡Hombre, hombre, hombre!... ¿Con que un dependent de *La Veu de Catalunya* 's dedicava á fer corre los paquets de *Noticieros y Publicitats* entregats á l' ambulancia de la estació?...

Un consell *Sra. Veu*, ja qu' avuy l' enfiém per aconsellar á tothom: Tota vegada que vosté ha vingut ab ideas de regeneració, coménsila por casa seva, si no vol que la compari al meu vehi de sota que no para d' exclamar que la ganduleria es lo mal d' Espanya, y ell fuig del treball com de la peste.

✱

«Lo jove sacerdot italiá Llorens Perosi, autor de la música sacra y oratori «*La Resurrecció de Llatzer*» abandona la carrera eclesiástica pera dedicarse sense trabas al art musical.

Lo felicitem.

En cambi l' actor Garcia Ortega no representa obras que no las hagi benehit lo bisbe de Santander... pera posar trabas al art teatral.

¡Deu lo fassi bó al Sr. Garcia Ortega!

✱

Litografia Barcelonesa

S. Ramon, 6
BARCELONA

A propòsit del Sr. Garcia Ortega:

Ja que tan escrupulós se mostra aquet bon senyor, no seria de més que als artistes de sa companyia 'ls obligués a cumplir altres requisits, entre ells lo de demostrarli la partida de casament, á fi d' evitar embolichs matrimoniais.

A que no ho fá aquet escrupulós actor?

De bon segur que algún artista molt amich d' ellas s' hauria d' enrajolar.

Dissapte passat en lo local de la societat «Constancia» tingué lloch la sessió inaugural de «Catalunya y Avant» Associació democrática catalanista, á qual acte fórem atentament invitats.

Féren us de la paraula los Senyors Marsáns, Serrat, Lorán, Girbal, Mallofré, Guimerá y alguns altres quins noms no recordém, ascoltant molts aplausos de la numerosa y entusiasta concurrència. Per lo que poguerem compendre la Societat «Catalunya y Avant» ve á demostrar practicament, que 'l catalanisme no es ni pot ser reaccionari, puig tots los oradors defensaren las tendencias mes liberals dins del regionalisme.

Finalisá l' acte ab lo cant dels «Segadors» que fou corejat per tots los concurrents.

Beatas, beatos y tots quants aneu al temple á pregar que se us perdonin los vostres pecats, creyent que obtinguda l' absolució del pare confés, ja no está en perill la vostra vida; haveu de saber que en la pica del aygua beneyta ahont suqueu los vostres dits, hi ha lo que pot donarvos la mort.

Haveu de saber que segons ha descubert lo doctor Vincenzi, en la esmentada aygua, á pesar de ser beneyta, hi ha microbis de las enfermetats mes terribles; de la diftèria inclusiu

Ab aixó, estimats devots, pedeu continuar anant al temple, que no fora just que per culpa del descobriment d' un doctor quedessin los capellans sense parròquia, pero no us senyeu ab aygua beneyta, porque pensarian senyarvos y us treuriau los ulls, com dihém en aquesta terra.

¡Senyeuvos ab aygua fenicada!

En las llistas electorals confeccionada per ordre del Sr. Robert, hi figuran uns quaranta mil noms mes que en las llistas del any passat.

¿Y donchs—preguntará algú—pochs noms devia haver-hi en las anteriors, havent sigut possible que sufrissin un augment tan considerable?

¡Oh, es clar!

La llista passada era una espècie de repartiment de personatjes de las obras dramáticas. Cada qual tenia paper marcat.

No eran molts los electors, pero quan convenia se centuplicaven.

Y 'ls que ja feya trent' anys qu' havian passat á millor vida, deixavan son llit mortuori pera votar al candidat oficial.

Nostre molt volgut amich D. Manel Rovira y Serra, advocat y reputat autor dramátich, ha trasladat son despaig y habitació al pis 2.ºn de la casa n.º 1 del carrer del Bruch.

SECCIÓ DE TELEGRAMAS

Del nostre servey... obligatori

9 ABRIL—Nos comunican de la Xina que en una important població del Celeste imperi, al encarregarse de las riendas administrativas un nou alcalde, ha descubert que 'l seu antecessor s' arreglava de modo, que 'l seu cotxero cobrava trenta naps de la caixa municipal. Nos comunican també qu' alguns regidors, repartian credencials, baix condició de partirse la paga ab los per ells nombrats pues de lo contrari los posavan de patitas á la calle.

Diluvio.

LA CORT, 9—Pensant que si un no s' espavila ningú li dona res, hi tingut á bé concedirme la gran creu de Carlos III.
Joan Palomo VILLAVARDE.

LA CORT, 9—Los tribunals d' honor formats per guerreros pera fallar la conducta dels seus companys d' armas se succeheixen sense interrupció. Se tem que no hi haurá prou jutjes.

Pollavella.

SANTANDER, 9—Hi ordenat als artistes de la meva companyia que vagin á combregar dia per altre y que no surtin á escena sense escapularis. Avants d' aixecarse lo teló farém incens.

Ab tot, permeteré qu' ellas tingan queridos y demás enredos.

Gracia Ortega.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIO:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pesseta s
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
número corrent.	0'10 »

Tota reclamació podrá dirigirse á l' Adm nistració y Redacció

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany
6, Sant Ramón, 6.—BARCELONA

ESTA.

